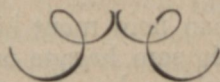

Szeretet ünnepe,
Ragyogó karácsony,
Nincs nálad áldottabb
Ünnep a világon!
Mig örömláng gyul ki
Zöld fenyői árnyán:
Ringatózik lelkünk
Boldog béke szárnyán.

Ma minden kicsi ház,
A Jézuska háza —
Szíve örömének
Tündöklő tanyája;
Sehol szomorúság
Ránkhulló árnyéka,
Itt is, ott is csak fény:
Angyalok játéka.

Mintha a sok fenyő
Egyetlen fa volna,
S az egész világot
Betakarná lombja.
S mintha az a sok szív
Mind egy nagy szív volna,
Egymásra hajolva
Mind együtt dobogna!

A limanovai hősök

Nézzetek szegény hazánk térképére! Láthatjátok, mekkora most a mi hazánk! Bizony ilyen kicsi talán még sohasem volt! Nem is olyan régen, mielőtt ti születtetek, ott volt még édes hazánk határa, ahol legmagasabbak a Kárpátok büszke gerincei, ahol legközelebb vannak a jó Istenhez, aki ezt a földet ezer esztendővel ezelőtt nekünk adta. Ezeket a határokat is a jó Isten teremtette köréje, s most gyarló emberek ráemelték kezüket és szétszabdalták hazánkat s csak a csonka testet hagyták meg számunkra. De vajjon kinek a hatalma nagyobb, az embereké vagy az Istené? Azt hiszem, erre nem nehéz választ adni. A Kárpátokat az Isten teremtette határainkúl s nincs az az emberi kéz, amely ezt megváltoztatni tudná!

Szentek ezek a határok, mert ezer év alatt tengernyi könnyel, vérrel szenteltük őket magyarrá. Éppen ma van évfordulója e határok hősi védelmezésének, amit limanovai csata néven ismer a történelem. A limanovai csata is egyik láncszeme annak a végeláthatatlan hősies ellenállásnak, amellyel határainkat minden ellenséggel szemben védelmeztük.

Huszonnégy esztendeje annak, hogy lángba borult a világ körülöttünk. Régen izzott már hamu alatt a gyűlölet parazsa, hogy azután egyetlen lövés lángba lobbantsa a világot. Ellen-ségeink csak erre vártak, s egyszerre rohanták meg édes hazánkat minden oldalról! Bizonyosan úgy gondolták, így hama-

rabb elbánhatnak velünk, hogy azután szétdarabolhassák ezeréves országunkat.

Ember tervez, Isten végez! Itt is így történt. Bár mindent előre elterveztek ellenségeink, arra nem számítottak azonban, — a magyarnak is van annyi ereje, hogy megvédelmezze még a sokszoros tulerővel szemben is szentelt határait. Amint elhangzott a riadó, zászló alá vonult minden fegyverforgató magyar s megindult a határra, hogy azt, ha kell, élte árán is megvédelmezze.

Egy részük itt védelmezte a határt a Keleti-Kárpátokban, ahol ezer évvel ezelőtt Árpád apánk jött be honfoglaló őseinkkel. Itt dult a legelkeseredettebb küzdelem. Ellenségünk e részen a hatalmas orosz hadsereg volt, amely csaknem tizszer annyi emberből állott, mint a magyar. Gondoljátok csak el, minden magyarra tiz ellenség! Bizony, Isten csodája volt, hogy mégis meg tudta állni helyét e sokszoros tulerővel szemben is, s a magyar határok továbbra is sértetlenül megmaradtak magyarnak!

Ez a védelem azonban nem ment könnyen, amint gondolható is. Hiszen az ellenség sem hagyta ám magát. Annyi ágyuja volt, mint magyar puska, s ha el is vették jórészt vitéz honvédeink, még mindig maradt annyi, amennyivel irtózatossá pusztítást vihettek véghez soraink között. Azonban hiábavaló volt minden: a magyar katona nem más országot akart meghódítani, hanem a saját hazájának határait védte. Jól tudta minden honvéd, ha ezt a határt feladják, az ellenség előzőli az Alföldet, Dunántúlt s feldul mindent, legyilkol, rabságba hajt mindenkit, így övéit is. Ez a tudat adott tántoríthatatlan erőt a magyar vitézekbe. Egyik véres rohamot a másik után verték vissza. Volt olyan éjtszaka, hogy egymásután huszonnyolc orosz rohamot kellett visszaverniök katonáinknak. De megtették ezt is, magyarosan! Elfogyott a puskagolyójuk? megfordították a puskát s annak „boldogabb” végével verték vissza a rájuk zuduló ellenséget. Soha ilyen csodát, katonacsodát nem látott még a világ! Hire is ment akkor újra a magyar katona hősiességének, s mindenki tudta, hogy a magyar ezeréves határokat, nem emberek, hanem magyar honvédek védelmezik, akik a világ legelső katonái!

Pedig a Kárpátokban, ilyen decemberi időben már szinte megjárhatatlan magasságu hó, s kibírhatatlan hideg idő volt. S amit szinte el sem hinnétek, az alföldi magyar baka úgy járta a magas hóval takart magas hegyeket, mintha egész életében hegyet mászott volna! Pedig hol volt akkor meleg szoba, ahol felmelengethették volna meggémberedett tagjaikat. Bizony, a fagy is ellensége lett a hazáját védelmező hős magyar katonának. Ahol álltak, a lövészárkokban embermagasságu volt a hó. A kegyetlen hideg, meg az ellenséges tulerő

megtizedelte a magyar hősök sorait is. Ott temették el őket a Kárpátok oldalában... Dunántuli, alföldi magyarok a Kárpátok oldalában! Ez is mutatja, hogy mennyire egy volt, s egynek kell lennie ennek a hazának!

Elszorul szívünk, ha a Kárpátok felé nézünk... Hány derék magyar harcos adta életét, hány derék magyar családapa esett el hősi védelmezésében, s mi lett a jutalom ezért a világot bámulatba ejtő hősiességért? Szétdarabolták az ezeréves határokat, édes hazánk testét, hogy még sirjukhoz se mehesünk el azoknak, akik a legdrágább kincsüket, életüket áldozták fel értünk.

És ha a kárpáti harc vonalon folyó szörnyű harc, amelynek minden eseményére szorongó aggodalommal figyelt egész Magyarország, a hosszú tél folyamán elképzelhetetlen nehézségek és áldozatok árán váltakozó szerencsével folyt is, annyi bizonyos, hogy ragyogó eredmény volt: az orosz tulerő feltartóztatása a határszálen. S amilyen fájdalmas volt a határszáeli magyar községek pusztulása, sok-sok magyar érték tönkrcjutása, éppen olyan örvcndetes eredménye lett ezen harcoknak a következő év májusában, amikor az egész ellenséges hadsereg, fejvesztetten menekült vissza hazája határai közé.

Legendát mondhatnánk minden egyes magyar csapatról és annak minden katonájáról. Nem volt különbség közöttük sem bátorságban, sem önfeláldozásban, sem kötelelességteljesítésben! Valamennyien megérdemlik a hálás utódok emlékeztétét. Nagy hadvezérek kis emberáldozattal is tudtak „nagy” csatákat nyerni. A mi harcunkban nem lángeszű hadvezér kellett elsősorban, hanem igazi magyar katona, a kötelelességteljesítésnek halálíg való rendíthetetlen teljesítője, a hazaszeretethek olyan lelkesedése, amely kitartásra tudta serkenteni őket akkor is, amikor sokszoros tulerővel szemben s a természet minden kegyetlenségével harcolva is meg tudta állni a helyét!

A limanovai harc vitézei csak egyik dicsőseges fegyvertényét vitték véghez 1914 december 11-én, amikor feltartóztatták az orosz „gőzhenger” számtalan rohamát. De ugyanilyen emléknapot tarthatnánk minden magyar csapattest hősi bravurja emlékeztetbe idézésére is. Egyenlők voltak ők a hősi küzdelemben, egyek lettek a halálban is...

Legyenek egyek a róluk való kegyeletcs megemlékezésben is!

